

Цена абонемент:
за весь пятитом на 1-й стран. 1 руб.
на апошиий—50 коп.

Сядишь, стары дзед з белай,
з сывег, барадой, з бласкам
ліліята, беларускага паба ў
альвівішых вачох — у адэнаці
плаці — у глухім, німым кутку
руднага байраку. Ні рудом,
імажына, як высечаная з кі-
зня ішчэль пяхцёнага пра-
га. Ні рудымітай ні чапай
о — ён марыць... марыць аб
іх рудым кутку.
Гудзіць, жывуць іх дзе сця-
сеньчы { паду гавесті!.

лююцца перад ім, атуляюць пазнаётай слоўцамі, жыццё пола, апыскаюць снімі зоркамі вясількоў... І павілі яго стары бадэка Нёман...

На адну хвіліну крыві фарбуюцца ў яго душы чароўныя прамаліні роднага слоўца.

Ні будзі яго... Ні будзі яго ад пачасных таёмных мараў, які выклікаюць тых цёмных крыві жыцця з яго сэрца...

3. Бядула.

Ішчэ аб нацыянальнай школе.

Наша беларуская інтэлігенцыя, што залічае сябе то да польскай то да расійскай культуры і цяпер, дзякуючы грамадскай і эканамічнай руінацыі краіны, знаходзіцца ў цяжкім стане: ні ведаючы і ні маючы што рабіць, — павінна ў канцы апошніца.

Перад ёй, — вагроністая ніва праудзівай народнай, нацыянальнай і прасветы і культуры.

Частка інтэлігенцыі, здольная да прасветнай працы, павінна зараз-ж узяцца за яе, паставішы сабе ідэалам нацыянальную беларускую школу, у якой усе навукі выкладаюцца па беларуску і было-б навучэнне і чужых моваў: польскай, рускай, нямецкай і інш.

У пачатковых школах можна было б пачынаць зараз-ж усе выклады па беларуску. Вучэбнікі ў нас ужо есць, і толькі іх трэба надрукаваць у значнай лічбе. Калі б якіх ні выстарчыло, і ніхто з беларусаў ні узяўся пісаць іх, дык можна было бы перакласці лепшыя падручнікі з чужых моваў. Цяпер, калі нашымі блізкімі суседзямі будуць і немцы, нам канечне патрэбны слоўнік нямецка-беларускі і беларуска-нямецкі.

Калі ў сярэдняй школе ні можна ўсяго выкладаць па беларуску, дык прынамсі трэба грунтоўна вучыць усе, што дазваляе беларусаў: гісторыю, географію, жыццё, старую пісьменнасць, цяперашнюю пісьменнасць, народную творчасць. Вышэйшая школа павінна мець катэдру беларусказнаўства, на якой будзе разглядацца мова грунтоўна і навучна.

Праўда, што доўгія часы ідэалы той часці інтэлігенцыі адцягваліся на Кракоў ці Маскву і ні ўсё яе прадстаўнікі здолелі-б адразу узяцца за навучэнне, але была б толькі ахвота! Трэба самім вучыцца і прадаваць разам, каб такім парадкам будучыя пакаленні ні ведалі ганебнага чужацтва ўласнаму народу.

А. Данілевіч.

МЕНСКАЕ ЖЫЦЦЕ.

У мешчанскай управе.

На 1 лютага мешчанская управа выклікала камісію дзеля ліквідацыі спраў, бо пасля скасавання між-становых адгарадкаў гэта інстытуцыя, стаўшыся ні да чаго непатрэбнай павінна была адыйсці як нейкая адатак да месцовай управы.

Большэвіцкі камісарыят за гэтага краю даклараваў нават выдаць «на хаутуры» мешчанскай управе суму, патрэбную для расплаты з служачымі.

Але змена сітуацыі — уцёк большэвікоў, акупацыя, — як бы устрыкнулі морфіну ў цела жывога групняку, які і да гэтых час ні можа ішчэ сканаць на радасць і ўцеху мешчанскіх вадзіраў, нічым ні карысных грамадзянству ўласным «самохарчаваннем».

За лашпартамі ў мешчанскую управу цяпер рэдка хто прыходзіць, бо ўсе спадзяюцца скасавання лашпартнай сістэмы і яна, нікому непатрэбная, толькі атручвае паветра сваім архаічным смродам, займаючыся як 100 гадоў таму назад збіраннем «маіэты» пры выдачы лашпарту і выбіваннем нідаімак за мінулыя гады.

«Персонал» управы сядзіць па яго славам, без усякіх сродкаў, сам добра ведаючы сваю непатрэбнасць. Аб непрыдатнасці ні да чаго гэтай «інстытуцыі» сьведчыць і той, што месцовая управа ні вельмі ахвоча ў данны момант, каб прыняць усе яе, кепскай памяці, «дзела».

А шкодлівасць яе для мешчанскіх «нізоў» паказваецца хача-б фактам, што цягасць падаткаў найчасцей клалася на бяднейшых грамадзян: вазьнікоў, рамеснікоў, земляробаў, а ні на «прэдстаўнікаў» — пачі дварных дэпутатаў. «Рука ў руку» — і мешчанскія заправілы стараліся дагэдаць дэпутатам сьмелых, што рука асталёнай «драбнаты» да іх ні дацягнуцца.

Сьведомыя мешчане даўно ўжо чакалі абнаўлення жыцця, але нічога ні маглі падзець з тым, што выбары цяперашняй управы рабіліся амэрыканскім спосабам.

— Хутэй панове! Сьмым сябе скасаваць для вас будзе лепей.

Школьныя справы.

Школьная камісія пры гарадзкой управе адныцца дэдае безплатныя агульна-навуковыя школы, куды будуць прыймацца дзеунаты і хлопцы, ад 16-ці гадоў. Лекцыі будуць вачэрнія, паміж імі ні чуто-толькі нічога а беларусознаўстве, — а пара мінчанам аб гэтым ведаць...

Безработныя інтэлігенты арганізавалі механічную і агародную арцелі. Замсто мае даць гаспадарскія машыны і кавалак зямлі пад агароды, а гарадская управа — насенне і такасама зямлю. Справа вельмі важная і добрая, нехват толькі грошы на пачатковыя выдаткі.

Тэхнікі і інжынеры маняцца адкрыць тэхнічную школу з аддзелам механічнай майстэрні дзеля напругі гаспадарскіх машын і інш. Заняліся гэтым інжынеры Дубах, Алексееў, Іонін, Навікоў і Пальцаў.

Секрэтарства ў Гар. Управе лашло з рук у рукі: сьперша Ерохова падмяніў Позыняк, цяпер Позыняк падмяняе Андрееў. Гэты апошні найбольш падхадзячы да цяперашняга настрою думы — з яе ясна-радыкальным напрамкам. Новы секрэтар — юрыст з Вільні, прыхільнік для беларускай справы.

Пазычковая касса пры управленні Л. Р. ж. д. на выпадак ліквідацыі ўсіх аддзелаў управлення сьпешна узялася за падлік усіх выдатаў, укладаў і іншых падрахунаў служачых.

Пачальнік дарожных работ пры Х. арміі — зрабіў заяву вясенна-палесому кантраперу Лрлову, што ён ні можа даць грашавога атчоту, бо ўпраўленне перш было занято польскімі легіянерамі, а пасля немцамі.

Цікава, як жа цяпер будзе з тымі грашамі (больш 8000 руб.), якія былі здадзены ўпраўленню «Нацраба» Х. арміі атрадным інжынерам для расплаты з служачымі і рабочымі?

Упраўленне Л. Р. ж. д. па апошнім чуткам маняцца перавесці ў Гомель. Немцы на гэта згаджаюцца і нат выдалі пазваленне агентам дарогі паехаць на поўдня купіць харчы для служачых управлення.

Пэнсіі афіцэрам і вайсковым чыноўнікам ад № 501 да 1000 будуць выплачвацца сьгоння — 27-го сакавіка ў «рускім афіцэрскім бюро» (Петрапаўлюская вул. № 50).

Служачым губернскага Намістату У. З. С. пэнсіі за люты (февраль) ішчэ не заплачано, а толькі сутачныя, а за сакавік — гэтаго не далі.

Служачым у канцэлярыі Гар. Управы пэнсіі за сакавік выплачано кожнаму па 100 руб. Калі выплацяць рэшту німа ведама.

Сіроціні суд, які большэвікі маніліся ў апошні час разганяць, ізноў узяўся за сваю працу. Цяпер ён належыць да цывільнага адзела Гар. Управы.

Губернскае земство арганізуе кніжныя склады для сельскіх школаў і бібліятэкі для ручыццялеу.

Назначэньство пачало сваю працу во ўсіх аддзелах з 19 г. м.

Вузна-калейная жал. дарога можа ў хуткім часі злучыць Мінск з «Модкавай Цной» (9 верст ад гораду па Даўгінаўскаму тракту). Справа гэтая для нашага места вельмі важная, бо ў Цне заарэндавана 12 дзесяцін торфу, адкуль дастава яго шмат патанела-б. Праз гэты можа тым лягчэй прайсці, што ў Гомелі есць 20 падхадзячых для гэтага вагончыкаў, а цягач іх маглі-б тымчасам каньмі.

Заразных хвароб за апошніе суткі было толькі два выпадкі — на Ляховіцы і Магазынаў вул. (тыфус).

Цены растуць у нас с кожным днём: хлеб даўшоў ужо да 1 р. 70 к. за хунт; дзесяток яйцаў — 5 р. 50 к., масла — 12 руб. за хунт і г. д.

Маша рэчна прабавала ўжо выступіць з сваіх берагоў, але ня успела ішчэ шкоды нарабіць, як мароз зноў уціснуў яе на свае месца.

Ліст у рэдакцыю.

У Менскіх газетах ад 25-го сакавіка быў надрукован ліст ад Прэдстаўніцтва з маім падпісам. Заяўляю, што гэты ліст быў пущан у сьвет без майго распараджэння.

А. Уласаў.

ВАЙНА

Заход. У лютым працягу вайскай бітвы ў Францыі нашы вайска мэдату.

З Фландрый туды дзівіліся дывізіі і мы ўступілі з імі ў гарач бітву. Яны былі пабіты. Армія ганэрала фон-Белова (што) і Марвіца узялі з бою Вервілль, вёску Вонжур, Брйер, перайшлі Анвер. Калі Альбэра англіійскія вайскі і адіпуть па дыягоніі фронце. Мы прапалі дарогу Бон-Альбэра. Ганэрал Гофакер перайшоў Сому ўздышы вые.

Контр-атакі немцы былі адбіты.

Армія ген. Гур адкінула ў гарачым бою непрыяцель за дарогу Парон-Рувэ. Насна французскія разэрвы былі разьбіты. Біеі ўзялі і стаім на высотах на поўноч ад Нуаена. Пры гэтых жах нашы разведочныя партыі многа памагалі.

Робатай безупын дабіліся яны ўзаёмнай зьвязі поп-лел буюшчыхся часці.

Нашы жэлезнадарожныя вайска скоро паправілі ўсе зьбурэнныя дарогі.

Ад пачатку бояў 43 непрыяцельскія аэрапланы і 6 шароў. Летчык Фойхтботэп збіў свой 67 і 68 апараты. Лейтэнант Бон свой 32, Лернэр свой 27. Гаўмар 23-і, лейтэнант Кь свой 22, і Туй 20.

Оружж ўзято больш 963. Больш 100 броневікоў лежаць у зававанай прэ.

На астальным захад фронце артылерыйскі бой. Фронт умяновываецца. Фёны Парыж абстрэліваецца.

На другіх фронтах зьмены.

У Беларускай кнігарні

Менск, Захар'яна вул. 24.

— (ПРАДАЮЦА ДВЯЯ КНІГІ:) —

Задачнік для пачковай школы

Г. Юраіч.

NOWY LEMENTARZ BIELARUSKICH DZIETAK. Układi i wydani Janki Stankiewiczza PERŠIAJA ČYTAŃK. Кніжыца для беларускіх дзяцей дзеля нікі чытання Злажыу В. Л а с т.

BIELARUSKI KALEŃR na 1918 hod. NAŠY PIEŠNIRY. Liturnia—socyalnyje narysy. Anton Nowina.

EKONOMICNAJA EWUCIJA I BIELARUSKI RUCH. Referat. A. kiewiś.

JAK PRAWILNA PISAĆ BIELARUSKI Caść I. Ułażyu Ant. Łuckie.

BUTRYM NIAMIRA pjes 2 aktach s proloham. Franciszk Olechnow.

KALIS. Pjesa u 2 aktach Franciszk Olechnowicz.

ШТО БЫЛО І ШТО ПАВІА БЫЦЬ. Петра з Арленят.

Рэдактар А. Прушынікі.
Рэдакцыя Т-во «Заранна».

Друкары. А. Грэмолата.